

КАФЕДРА КОМПОЗИЦІЇ ТА ІНСТРУМЕНТУВАННЯ

СИЛАБУС

ОСНОВИ МУЗИЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ

Освітній рівень	Перший (бакалаврський)	Курс	2
Ступінь освіти	бакалавр	Семестр	3, 4
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	ECTS	4
Спеціальність	O25 Музичне мистецтво	Аудиторних годин	32
Освітньо-професійна програма	"Музикознавство", "Фортепіано, орган" "Академічний спів", "Хорове диригування", "Народні інструменти", "Музичне мистецтво естради", "Духові та ударні інструменти", "Оркестрові струнні інструменти"	Лекції	-
Статус	вибіркова	Семінари	-
		Практичні	32
		Індивідуальні	-
		Самостійна робота	88
		Семестровий контроль	Залік – 4 семестр

Інформація про викладачів

ПІБ, посада	1. Гайденко Ігор Анатолійович, кандидат мистецтвознавства, доцент 2. Малий Дмитро Миколайович, кандидат мистецтвознавства, старший викладач 3. Палачова Катерина Володимирівна, викладач
Профілі викладачів	1. http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/composition/Gaidenko.pdf 2. http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/composition/Malyj.pdf 3. http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/composition/Palachova%20(2).pdf

Email	1. ihaidenko@gmail.com 2. refala@ukr.net 3. vinniamina@gmail.com
--------------	---

Анотація навчальної дисципліни

Силабус навчальної дисципліни «Основи музичної композиції» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів. Силабус визначає обсяг знань здобувачів, алгоритм вивчення дисципліни «Основи музичної композиції», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів.

Метою вивчення є розвиток творчих здібностей студентів шляхом знайомства з основами композиції.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні **знати**:

- специфіку композиторського мислення;
- навчально-методичну та наукову літературу у даній галузі;
- логіку будови музичних творів;
- предметні риси епохальних та індивідуальних композиторських стилів;
- композиторські техніки ХХ-ХХІ століть.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні **уміти**:

- створювати власні музичні зразки (від простих до складних/циклічних форм) вільної стильової спрямованості;
- побудувати концепцію/форму твору;
- професійно оформлювати/редагувати власні опуси;
- репрезентувати написаний твір.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **загальних компетентностей**:

- ЗК1. Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово
- ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
- ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми
- ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел»;
- ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії
- ЗК7. Здатність бути критичним і самокритичним
- ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями
- ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт
- ЗК12. Здатність працювати автономно
- ЗК14. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій
- ЗК15. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)
- ЗК16. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати

цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

ЗК17. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування спеціальних (фахових) компетентностей:

- ФК3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

ФК4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.

ФК5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.

ФК6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

ФК10. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.

ФК11. Здатність оперувати професійною термінологією.

ФК15. Здатність здійснювати редакторську / менеджерську/ лекторську/ аранжувальну / звукорежисерську діяльність в сфері музичного мистецтва.

ФК17. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.

ФК18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **програмних результатів навчання**:

ПНР 4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.

ПНР8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПНР9. 9. Демонструвати володіння теоретичними та практичними основами інструментування, аранжування музики та композиції, вміння здійснювати переклад музичних творів для різних колективів (оркестру, ансамблю, хору).

ПНР12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно категоріальним

ПНР15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

ПНР 17. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

Перелік тем.

Тема 1. Сутність музичної композиції. Композиторське мислення.

Тема 2. Мелодія: логіка будови горизонталі.

Тема 3. Співвідношення гармонії і фактури з мелодією.

Тема 4. Твір у простій двочастинній формі.

Тема 5. Тематичний та жанровий контраст.

Тема 6. Твір у простій тричастинній контрастній формі.

Тема 7. Принципи варіювання у музиці.

Тема 8. Твір у варіаційній формі або формі рондо.

Тема 9. Співвідношення поетичного та музичного текстів.

Тема 10. Жанри вокальної музики. Обробка української народної пісні.

Тема 11. Фактура у вокально-інструментальних творах.

Тема 12. Твір для голосу та інструменту/ансамблю.

Тема 13. Циклічні форми. Будування концепції.

Тема 14. Створення інструментального/вокально-інструментального циклу.

Тема 15. Композиторські техніки ХХ-ХХІ століть.

Тема 16. Сучасна музична нотація.

Форми та технології навчання.

У процесі вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти відвідують практичні заняття. У процесі самостійної роботи здобувачі поглиблено вивчають матеріал навчальної дисципліни,

виконують запропоновані завдання.

Навчальні ресурси.

Навчання проводиться за допомогою *Zoom, Telegram, Google Forms, Email*. Для забезпечення освітнього процесу додатково використовується навчальна платформа, призначена для створення персоналізованих навчальних середовищ – Moodle. Платформа використовується на основі ліцензії GNU General Public License.

Система оцінювання.

90-100 балів. Національна шкала – відмінно. ECTS шкала – А.

82-89 балів. Національна шкала – добре. ECTS шкала – В.

75-81 бали. Національна шкала – добре. ECTS шкала – С.

64-74 балів. Національна шкала – задовільно. ECTS шкала – D.

60-63 бали. Національна шкала – задовільно. ECTS шкала – E.

35-59 балів. Національна шкала – незадовільно. ECTS шкала – FX.

1-34 бали. Національна шкала – незадовільно. ECTS шкала – F.

Критерії оцінювання знань і умінь здобувачів освіти.

90–100 – А – відмінно: засвоєння програми курсу в повному обсязі на високому належному якісному рівні. Наявність двох-трьох (або більше) написаних різноманітних творів, які відповідають критеріям доцільності (яскравий тематизм, чіткість будови, гармонічна ясність, розуміння специфіки інструменту/тів). Професійно оформлена партитура (надрукована або написана чітко від руки).

82–89 – В – добре: засвоєння програми курсу в повному обсязі на належному якісному рівні, із деякими зменшеним показником якості опанування дисципліни в окремих питаннях. Наявність мінімум двох написаних різноманітних творів, які частково відповідають критеріям доцільності. Оформлення партитури має певні недоліки.

75–81 – С – добре: засвоєння програми курсу в повному обсязі на середньому рівні, зі зменшеним показником якості опанування дисципліни в окремих питаннях. Наявність однієї-двох написаних музичних композицій, які здебільшого відповідають критеріям доцільності. Оформлення партитури має певні недоліки.

64–74 – D – задовільно: програма курсу засвоєна на посередньому рівні, із наявністю певних недоліків. Наявність одного написаного твору, який частково відповідає критеріям доцільності. Оформлення партитури має значні недоліки.

60–63 – E – задовільно: програма курсу засвоєна на посередньому, поверхневому рівні, зі значними пробілами. Наявність одного частково написаного твору, який частково відповідає критеріям доцільності. Оформлення партитури має значні недоліки.

35–59 – FX – незадовільно (з можливістю повторного складання): програма курсу засвоєна фрагментарно, поверхневий рівень ознайомленості зі складовими програми, знання та вміння є недостатніми для опанування матеріалу курсу. Наявність самостійно написаного короткого музичного фрагмента, який не відповідає критеріям оформлення.

0–34 – F – незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни): Програма курсу не засвоєна, немає належного орієнтування та обізнаності в матеріалі курсу. Відсутність жодного написаного твору або музичного фрагмента.

Інклюзивне навчання.

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта.

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь здобувачів вищої освіти у міжнародних та вітчизняних наукових конференціях, круглих столах, відвідування

культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика навчальної дисципліни.

Викладання дисципліни відповідає вимогам Положення Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського «Про академічну доброчесність» <http://num.kharkiv.ua/share/docs/normat1%8C.pdf> та «Кодексу академічної доброчесності Харківського національного університету мистецтв імені І.П.Котляревського» <http://num.kharkiv.ua/share/docs/normat/%96.pdf>

Рекомендована література.

1. Войтенко О. Теоретичні основи дванадцятитонові серійної композиції. Київ : Фенікс, 2023. 216 с.
2. Камінський В. Електронна та комп'ютерна музика: навч. посібник. Львів : Сполом, 2001. 212 с.
3. Малий Д. Специфіка композиторського мислення в музиці останньої третини ХХ – початку ХХІ століть: дис. ... канд. мистецтвознавства / Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського. Харків, 2018. 218 с.
4. Павлишин С. Музика двадцятого століття: Навчальний посібник. Львів : БаК, 2005. 232 с.
5. Скорик М. Структура і виражальна природа акордики в музиці ХХ ст. Київ : Музична Україна, 1983. 160 с.
6. Харнонкурт Н. Музика як мова звуків. Науково-популярне видання. Суми : Собор, 2002. 184 с.
7. Hindemith P. The Craft of Musical Composition: Book 1 - Theoretical Part, translated by Arthur Mendel. London: Schott & Co; New York : Associated Music Publishers, 1942. 160 p.
8. Hindemith P. The Craft of Musical Composition: Book 2 - Exercises in Two-Part Writing, translated by Otto Ortmann. London: Schott & Co; New York : Associated Music Publishers, 1941. 174 p.
9. Messiaen O. The Technique of my Musical Language. Paris: Alphonse Leduc. 1956. 137 p.
10. Schoenberg A. Fundamentals of Musical Composition. London, Boston : Faber and Faber, 1967. 224 p.
11. Schoenberg A. Models for Beginners in Composition. N. Y. : Schirmer, 1943. 68 p.
12. Webern, Anton. 1963. The Path to the New Music. Edited by Willi Reich [de]. [Translated by Leo Black.] Bryn Mawr, Pennsylvania: Theodore Presser Co., in Association with Universal Edition. Reprinted London : Universal Edition, 1975. (Translation of Wege zur neuen Musik. Vienna: Universal Edition, 1960.).